

„Fecseg a felszín, hallgat a mély”
Több rétegű mondanivaló
a dél-koreai sorozatokban és filmekben

Hegyalja1697

2023.

Bevezető gondolatok

„Fecseg a felszín, hallgat a mély”. Úgy érzem, ez a József Attila-idézet nagyszerűen illeszkedik az általam választott témához, mert olyan filmeket és sorozatokat fogok bemutatni több nézőpontból, amelyek újabb rétegeket láttathatnak meg¹ a nézőkkel az újkori koreai filmekből. A témaválasztásom oka és aktualitása szorosan összefügg. Mivel én magam is ezeknek a terméknek a fogyasztója vagyok, önkéntelenül felmerültek bennem kérdések egy-egy alkotás megtekintése után, amire releváns válaszokat kerestem. Majd láttam, nem vagyok ezzel egyedül, csupán más oldalról közelítem meg a kérdést, mást látok egy jelenet mondanivalója mögött. Így összeszedve három filmet és három sorozatot próbálok egy összefüggő megállapítást tenni, miként is értelmezhetőek ezek az anyagok nyugati szemmel nézve.

Ahhoz, hogy érthető legyen a gyakorlati oldal, azaz hogyan készültek és készülnek napjainkig ilyen műfajú filmek, elengedhetetlennek tartom, hogy rövid áttekintést nyújtsak elméleti oldalról is, ami történelmi síkon elhelyezi a filmipar alakulását. Ezt követően két részre bontva, a filmek, majd a sorozatok kerülnek bemutatásra. Egy kitekintés erejéig más nézőpontból foglalom össze, majd zárom le a vizsgált részeket. Az alkotások címét magyarul, zárójelben eredeti nyelven, koreaiul is feltüntettem megjelenési dátummal együtt. Ezek után téma szerint, időrendben haladva a cselekménnyel, elemzem a filmeket.

A témát a fő kérdésköröm biztosítja, ami az isten-haza-család hármására épül. Ezeken végig haladva kívánom bemutatni a Koreai-félszigeten jelenlévő vallási sokszínűséget, a haza iránti mély elkötelezettséget, valamint a család iránt tanúsított tiszteletet. Továbbá azt, hogy ezek milyen szimbolikus módon fejezhetők ki, ha egy mozifilmről vagy sorozatról van szó.

Ezeknek az illusztrálását a darabokból kiemelt képekkel, idézetekkel, valamint jelenetekkel mutatom be. Az alkotások címéhez „beszúrt” linkek közvetlen elérést biztosítanak, ahogy a feltüntetett időegységek a szövegben az utalt jelenetekre vezetnek. A mellékletként készült kiegészítő dokumentumban a zene, mint további mögöttes tartalmat közvetítő dallamos segítség kerül elemzés alá.

A dolgozat tartalmához kapcsolódó koreai terminusokat igyekeztem eredeti nyelven is feltüntetni, átírási rendszerként a Revised Romanization szabályait alkalmaztam.

¹ A feltételes mód használatát szükségesnek érzem, ugyanis ezek az észrevételek, akár mennyire is igyekszem figyelni, könnyen eshetnek szubjektív megítélés alá.

Hallyu

A *hallyu*² (한류, 韓流) azaz a *koreai hullám*, a koreai kulturális, populáris tartalmakat jelölő, 1990-es években Kínából indult tömörítő fogalom, amibe beletartozik a filmtől kezdve, a zenén át, a szépségápoláson keresztül, konyhai kultúráig és az ország egyre szélesebb megismertetésig minden, ami a GDP-t növeli. Az ország imázsának növelése és fenntartásának érdekében az ország vezetésének érdeke, hogy ezek a termékek minél korszerűbbek és versenyképesek legyenek.³ 1986 és 2006 között Dél-Korea filmes világa sokat fejlődött, modernizálódott,⁴ emellett a hollywoodi bevételeket is felülmúlta.⁵ Már 2005-re 890 millió dolláros bevételt keresve a világ ötödik legnagyobb színházi piaca lett. A *koreai hullám* a filmes iparral pedig egyenesen szárnyalni kezdett. Ezt támasztotta alá, hogy számos nemzetközi filmfesztiválon több kategóriában is elismerték a koreai filmgyártást, ilyen volt 2000-ben Lee Chang-dong alkotása a *Peppermint Candy* (박하사탕), 2002-ben Im Kwon-taek filmje, a *Chi-hwa-seon* (취화선), angolul *Painted Fire*, ezenkívül Kim Ki-duk rendező 2004 és 2019 között kilenc díjat vehetett át, többek között a Velencei Nemzetközi Filmfesztivál legrangosabb díját 2012-ben, az Arany Oroszlán Díjat *Piéta* (피에타) című alkotásáért, illetve a *Lopakodó lelkek* (빈집) romantikus filmdráma a Velencei Nemzetközi Filmfesztivál elismerése mellett, megnyerte a FIPRESCI Nagydíjat is.⁶

A *koreai hullám* elsősorban az ázsiai országokba való eljutást jelentette, később egyre nagyobb nyugati érdeklődés is felmerült a koreai kulturális termékek iránt.⁷ Ugyanis ez nem csak a filmipar fellendülését jelentette, hanem magába foglalta egyebek mellett a zenét, ételeket, szépségápolás, divat, nyelv egyre nagyobb térnyerését. Kétségtelen, a színészek nélkül ez a folyamat sokkal lassabban valósulhatott volna meg, ugyanis, ha egy híres, sikeres, milliósokat megnyerő színész lesz a kampányarca egy üdítőmárkának vagy színésznő egy szépségápolási terméknek, a megnövekedett kereslet előre borítékolható. A reklám így pedig sokkal hatásosabb, mintha csak egy narrátor a reklám alá mondja a szöveget.

² Doobo, 2011, 3.; 5–11.

³ Roll, 2012.

⁴ Jinhee, 2010, 206.

⁵ Hollywood piaci részesedése a felére csökkent, 77 %-ról 36-38 %-ra. Ez a gyakorlatban azt jelentette, mint a nemzeti identitás építésének eszköze, korlátozták a nyugati filmek vetítési számát a koreai mozikban.

⁶ Jinhee, 2010, 1–6.

⁷ Jinhee, 2010, 89., 146.; Hong, 2014, 72., 155–156.

A *hallyu* ezzel nem csak a dél-koreai filmeket, és azon keresztül a kulturális termékeket ismerteti meg a nagy világgal, hanem a színészek is lehetőséget kapnak, hogy még szélesebb közönség elé lépjenek. A dél-koreai filmipar további sikeressége fellelhető abban is, hogy alkalmazkodik a regionális és globális igényekhez⁸, így igényes filmek és sorozatok készülnek minden korosztálynak, amihez a *chaebolok*⁹ anyagi befektetése is nagyban hozzájárult.¹⁰

A *koreai hullám* elsődleges élvezői az ázsiai országok voltak, leginkább Japán, Kína és Tajvan. Felmerülhet a kérdés, politikailag mennyire volt ez elfogadott, főleg Dél-Korea részéről? A válasz nem meglepő. Egészen 1998-ig a japán popkultúra tiltott volt Dél-Koreában, végül a Kulturális és Idegenforgalmi Minisztérium jelentette be a tilalom feloldását,¹¹ de az elfogadás ezek után sem történt meg gyorsan. Akik elszenveték a japán elnyomást, a gyarmati uralmat több mint 30 éven keresztül¹², emiatt elnyomva a koreai kultúrát, nyelvet sokkal nehezebben birkóztak meg az elfogadással, mint az új generáció, a „386-os” generáció¹³, akik nyíltan vállalják a japán kultúra iránti érdeklődést, példaként mangák, animék, zenék tekintetében. 2004-től pedig már japán televíziós drámasorozatok is megengedettek voltak.

Fordított esetben, Japánba és Kínába való termékek beáramlása egyszerűbb volt. Miután kifejlesztették a terméket, ami itt a filmekre értendő, azok hazai vetítésen sikert értek el, Kínában is bemutatásra kerültek. Televíziós drámával próbálkoztak először, ami pozitív visszajelzést kapott.¹⁴ Japánban hasonló lelkesedéssel fogadták az 1990-es évektől kezdve, ilyen volt a *My Sassy Girl* (엽기적인 그녀) 2004-es japán bemutatója.¹⁵

⁸ Az 1998-as cenzúra feloldása után a rendezők, producerek az Egyesült Államokba mentek tanulmányútra, hogy újabb technikákat tanuljanak és építsenek be az alkotásokba. Ezentúl olyan témák kerültek feldolgozásra, amik először a koreaiakat célozták meg, majd ennek a sikerét látva kezdtek a nyugati irányba nyitni. A filmek után a zene volt a másik vonzó erő, ami 2011-ben Franciaországban vetette meg lábait és minden számításokat felülülva hozott olyan nagy mennyiségű fiatal érdeklődőt a koncertre, akik flashmob-ot is szerveztek, hogy érdemes volt még egyet, és még egyet szervezni. A nyugati fiatalok továbbá használva az okostelefonokat gyorsan megtalálták a filmekhez elkészített applikációkat, játékokat. De az sem volt ritka, hogy a játékoknak köszönhetően találtak rá az alkotásokra. Hong, 2014, 159.o., 172-174.o.; Lee, 2012, 57.o.

⁹ Családi alapítású dél-koreai óriásvállalatok.

¹⁰ Mee-hyun, 2007, 413–419.

¹¹ Jinhee, 2010, 3.

¹² 1910-1945 között Korea a Japán Birodalom része volt, ami politikai, gazdasági és kulturális függőséget jelentett. Többször került függetlenségi harcokra, aminek eredménye csekély volt.

¹³ A kifejezés két oldalról magyarázható meg: Azok tartoznak ebbe a generációba, akik az 1960-as években, tehát a háború (1950-1953) utáni fellendülés előtt születtek, a 1980-as években egyetemistaként részt vehettek több demokratizációs mozgalomban, és a 30-as éveikbe kerültek, mire az ország több szempontból is stabilizálódott a 1990-es évekre és kiélvezhették ennek előnyeit. Valamint, a „386” az Intel számítógépes chip gyorsaságára utal, ezt a kifejezést pedig a dél-koreai média átvette és használja, mint a mai harmincas generáció megnevezése. Jinhee: 2010, 4., 193.

¹⁴ *What is Love* (사랑이 뭐길래) 1992-ben elsőként debütál Kínában, majd ezt követte a *Silmido* (실미도, 2003), *Tae Guk Gi: The Brotherhood of War* (Taegukgi hwinalrimyeo, 2004). A *Shiri* (쉬리, 1999) volt az első film, ami az első átütő sikert érte el Hollywood-ban is. Lee, 2012., 58., 75.

¹⁵ Lee, 2012, 58.

A *hallyu* sikeressége kereshető abban is, hogy minden kontinensen, országban megtalálták azt a „közös hangot” a koreai termékekkel, ami miatt elterjedhetett. Amerikában és Európában az újdonság érzése mellett, az átgondolt marketing, színvonalas tartalom, mégis tömegáru jellege miatt.¹⁶ A filmek igényes kivitelezése, aprólékos díszletek, kosztümök és nyugati szintű színészi munkával került a képernyőkre. Az ázsiai országokban ez a „közös hang” a kulturális, vallási azonosulásban fedezhető fel. A konfuciánus gondolatok Kína, Japán, és Korea esetében közös pont, ami összeköti a család és egyéb társadalmi kapcsolatokat. Ami nyugati szemmel nézve elnyújtottnak és lassúnak tűnik egy romantikus alkotás esetében, addig az a hazai nézőknek természetes. Több ilyen filmet megnézve pedig már az európai is ilyen viselkedéssjegyeket keres a másokban, *hisz ez annyira egyszerűnek és szépnek tűnik*. Az arab országok szintén a szexualitás minimális megjelenítése miatt engedik nézni, mozikban vetíteni. A filmes sikerek következtében 2021-ben a Bloomberg Innovation index szerint első helyre tette Dél-Koreát.¹⁷ Az indianai Notre Dame Egyetem egyik professzorát idézve a *hallyu* sikeressége kereshető abban, hogy: *„esztétikai szempontból vonzó, gazdasági szempontból jövedelmező, kulturális szempontból impozáns, kifinomult technológiát használ és ideológiai szempontból önelemző.”*¹⁸

Filmek tekintetében Dél-Koreában 1998-ig a történelmi drámák nem értek el sikert a nézők körében. Ettől kezdve viszont gyors népszerűségnek örvendtek, köszönhető ez annak, hogy figyelembe vették a társadalmi igényeket: olyan karaktereket alkottak, akik jövőbeli nehézségek ellenére sikeres utat járnak be, nem eltérve a valóságtól, emellett az embereknek igényük is volt a múltjuk megismerésére. Ezt a vonalat követve jött létre egy új műfaj, a *fúziós történelmi dráma*, hatalmas változást hozva az elbeszélésmódba és a vizuális effektek terén.¹⁹ Dolgozatom következő részében erre részletesebben kitérek több filmen keresztül bemutatva.

Filmek a k-drámában

A koreai filmek műfajukat tekintve több csoportba sorolhatók, ilyenek a gengszter filmek, romantikus filmek, ifjúságnak szóló filmek, *fúziós történelmi drámák*, bűnügyi thriller filmek. Az általam választott három film ez utóbbi két csoportba tartozik. Az első *Az utolsó hercegnő*²⁰ (덕혜옹주, Heo Jin-ho, 2016) fikciós tartalmakkal vegyítve, de erősen összpontosítva a

¹⁶ A sorozatok, filmek színészei olyan termékeket tudnak eladni nevükkel, arcukkal, ami túlmutat már a filmes szakmán.

¹⁷ Fajkuszné, 2021, 72.

¹⁸ Hallyu. Han You. <http://hanyou.hu/hallyu/> megtekintve: 2023. 01. 09.

¹⁹ Marinescu, 2014. 9–12.

²⁰ Az utolsó hercegnő. IMDb. https://www.imdb.com/title/tt5947416/?ref_=nv_sr_srsrg_0 megtekintve: 2023. 01. 06.

valóságra, az utolsó koreai hercegnő²¹, Deokhye hercegnő, életét mutatja be gyerekkorától egészen haláláig. Míg a *Tüsztagyalás*²² (협상, Lee Jong-seok, 2018) az erőteljes alá-fölérendeltséget viszi vászonra, nem kímélve a politikai korrupció szerteágazó rendszerét sem. A *Harcosok szövetsége*²³ (Taegukgi hwinalrimyeo, Je-kyu Kang, 2004) valós történelmi eseményre épít²⁴, amiben a haza-család kettőssége mozgatja leginkább a szálakat.

A fúziós történelmi dráma sajátossága egyben az oka is az egyre növekvő népszerűségének.²⁵ A történelmi valóság megjelenítése fikciós elemekkel, a mai kor nyelvezetére szabva, ugyanakkor igényes, divatos stílusban a képernyők elé ülteti azokat a koreai és nemcsak koreai²⁶ nézőket, időseket, fiatalokat egyaránt, akik kíváncsiak az elmúlt idők történeteire.²⁷ Az azonosulást pedig elősegíti a szerelmi szál beépítése a történetbe, nem szem elől tévesztve, hogy a film elsődleges célja a történelmi események bemutatása. Nyugaton erre a műfajra inkább a dokufikció kifejezést használják.²⁸

*Az utolsó hercegnő*²⁹ egy tragikus sorsot mutat be, ahogyan 13 évesen Deokhye hercegnőnek el kell hagynia a Changdeok Palotát³⁰ és Japánba kényszerül, s csak meggyomorodva, 38 évvel később térhet vissza. Han Taek-soo, királyi tanácsos ugyanis folyamatosan megakadályozza a hercegnő hazatérését. Végül a megbomlott elméjű hercegnőt Kim Jang-han, fiatal kori jó barát³¹ vitte vissza Dél-Koreába. Az átélt traumák ellenére a hercegnő felismerte a reptéren őt ünneplő udvarhölgyeket.³² Ebben a megbomlott elmében az ismerős hangra mégis visszatérnek az emlékek, olyan erős a hazaszeretet, minden fájdalom és keserűsége felülemelkedő. A

²¹ 1897-1910 között állt fenn a Koreai Császárság I Mjongbok, akinek a lánya volt Deokhye, majd I Cshok uralkodása alatt. A japán megszállással 1910-ben ért véget Csozon dinasztia uralkodása. Csoma, 2018, 110–112., 121–123.

²² Tüsztagyalás. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt6904272/?ref=mv_sr_srgs_5 megtekintve: 2023. 01. 06.

²³ Harcosok szövetsége. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt0386064/?ref=mv_sr_srgs_0 megtekintve: 2023. 01. 06.

²⁴ A koreai háború 1950–1953 között.

²⁵ Yong-cheol, 2014.

²⁶ Mindez az európai nézőkre is igaz, hozzáadva azt a plusz kíváncsiságot az országról, amivel a külföldi rendelkezik előzetes tudás híján.

²⁷ Ez nem jelenti azt, hogy a hagyományos stílusú sorozatok gyártás leállt volna. A KBS műsorszolgáltató továbbra is sugároz ilyen alkotásokat.

²⁸ Marinescu, 2014, 16.

²⁹ Az utolsó hercegnő. Videó. <https://videa.hu/video/film-animacio/az-utolso-hercegnő-the-last-princess.-2016-720p-feliratozott-GTcn0xexpL!KA6ozu> megtekintve: 2021. 04. 17.

³⁰ 1405-be Tae-jong király kezdte építtetni, ami 1412-re készült el. A japánok többször felégették a 16. században, amiért újra és újra át kellett építeni, majd 250 évig Joseon dinasztia fő székhelye volt. 1997 óta az UNESCO Világörökség része. Changdeok Palota. Unesco. <https://whc.unesco.org/en/list/816> megtekintve: 2023. 01. 08.

³¹ Első ismeretségük még a hercegnő kislány korából származik, amikor az apja Kim Jang-han-t férjének szánta. Az akkor még szintén fiatal fiú ezt visszautasítva katonának állt, majd a Japán Birodalom katonájaként a koreai függetlenségi mozgalom tagja lett. Leszerelése után újságíró lett.

³² A Joseon-korban szigorú szabályok határozták meg az udvarhölgyek feladatköreit, ami a rangjukból következett. A gungnyeo-k (궁녀) közrendű családokból származtak, majd ebben a rétegben is további rangok léteztek a kétkezi munkától kezdve, amit a naionok végeztek (나인), a szellemi munkáig. A legmagasabb szint a sanggung-ok (상궁) volt, amit 35–45 éves korban lehetett legkorábban elérni. Egész életükben a palotában szolgáltak, amit csak betegség vagy idős korukban hagyhattak el. Han, 2004, 113–162.

bevezetőben megfogalmazott isten-haza-család kapcsolat itt erkölcs-szülőföld-közösség összefüggésben nyer értelmet számomra.

Az *erkölcsi* vonulat mind pozitív és negatív oldalról bemutatott. Kim Jang-han példa arra, miként lehet meghajolni, de nem behódolni az idegen nemzet, a Japán Birodalom előtt. Kisfiúként már komoly elgondolása van az életéről, és nem hagyja magát befolyásolni a hercegnővel való frigy kapcsán sem, felnőttként pedig apja nyomdokaiba lép.³³

Ifjú katonaként ismét találkozik Deokhye-val, mint a Japán Császár Hadseregének egyenruhában lévő másodtiszte ugyan, de érzelmeiben továbbra is

1. ábra Kim Jang-han kiáll az elvei mellett

hűséges Koreához. Felnőttként pedig, soha nem feledve a hercegnőnek tett ígését, ellentétben az akkori vezetéssel, haza akarja juttatni a hercegnőt. A több évtizedes keresés után a hercegnő felidézi az első és utolsó párbeszédüket Kim Jang-han-nal, „Jang mint pecsét. Han mint kitartás” mondattal, majd kérdőre vonja, „Miért most ért ide? Több, mint tíz perc telt el.”³⁴ A volt katona bocsánat kérése választ ad a köztes időre, mi történt az elválásuk után. Az érzelmek kifejezése pedig nem szégyellni való, a sírás a legőszintébb vallomás. Ez nevezhető a szülőföld mágikus vonzásának.³⁵ Han Taek-soo pedig most is, mint korábban, újra megkeresi a neki kedvező szélirányt, mintegy kaméleon-effektust szimbolizálva, és visszatér Koreába. A karaktere megformálja az erkölcstelen gazember képét, aki soha nem érez büntudatot egyetlen

³³ 7.34–8.35 Apja a mandzsúriai hadsereg vezetője, Kim Hwang-ah tábornok, akinek ő a második fia. Érdekesség, hogy már ekkor tudja, a függetlenségi mozgalomhoz akar csatlakozni.

³⁴ Kim Jang-han azt ígérte a merénylet utáni menekülés közben, hogy fusson a csónakhoz, ami Joseon területére viszi és ő megy majd utána 10 perc múlva.

³⁵ Majd a szülei képének maga elé idézése már Dél-Koreában szintén ezt a képet erősíti meg. 1.58.10–1.59.50.

nemzettel szemben sem. Kim Jang-han viszont egész életében végig kíséri a „Jang mint pecsét. Han mint kitartás.” és nem adja fel a reményt. Érti és érzi a helyzet súlyosságát a japán megszállás alatt, mindig a kompromisszum keresésre összpontosít, de nem lesz hazaáruló,. Vele ellentétben, de mégis párhuzamba állítva a király tanácsosát, Han Taek-soo-t aki az oktatással és nemesi házasságokkal foglalkozik, kezdetektől fogva elárulja a hazáját. Joseon³⁶ vezető politikusi pedig szintén ezt a nézetet vallották, a király meggyilkolása sem hátráltatta őket. 1945-ben a koreaiak visszatérhettek az USA által megszállt déli területekre³⁷, új életet kezdtek, és új problémával néztek szembe. Nem véletlen, hogy a hercegnő csak 1962-ben tért haza, a koreai háború befejeződése³⁸ után, a konszolidációs időszakban.³⁹ Ennyi idő elég volt, hogy elfelejtsék a hercegnőt.⁴⁰ Elég volt nekik a létért való küzdelem és az újrakezddésen való munkálkodás. Kim Jang-han az egyetlen, aki felkutatja és a jelenlegi elnök, Park elnök⁴¹ figyelmét felhívja, hogy miközben Japánnal gazdasági egyezkedések folynak, Deokhye még mindig Japánban van. Az elnök politikai okokból való tájékozatlansága⁴² pedig érzékelteti az egész ország feledékenységét.

Ebbe már beleszövődik a *szülőföld* után érzett elhivatottság, ami ugyancsak jellem kérdése. Képes-e valaki akár az életét is feláldozni a hazáért? A film egyik csúcspontja, amikor az Új Kor Ünnepség zajlik a Tokió Guild Hall-ban és a függetlenségi mozgalom egyik tagja vállalja a merénylet elkövetését, majd ő maga hal meg, de utolsó erejével előveszi a koreai zászlót és a következőt mondja „Éljen soká Korea!”.

2. ábra A függetlenségi mozgalom egyik tagjának utolsó mondata:
Éljen soká Korea!

Ezzel ellentétben a támadást túlélő Han Taek-soo sebesülten is a hazája ellen munkálkodik. Számára a haza is ott van, ahol nagyobb gazdagságra tud szert tenni. A koreai kultúrában a

³⁶ 1392–1897 között fennálló dinasztia, amely egységes, önálló államalakulatként uralkodott a Koreai-félszigeten.

³⁷ 1945. szeptember 8-án szálltak partra, majd 38. szélességi foktól délre gyakorolták a hatalmat. Kezdetben japán főkormányzóság alatt, majd később volt koreai gyarmati közigazgatási tisztségviselőkkel. Csoma, 2018, 137–141.

³⁸ 1950–1953.

³⁹ A konszolidációs időszak Pak Csong-hi elnöklétéhez köthető, aki első ciklusa alatt 1963-1967 alatt, ami „Harmadik Köztársaságnak” neveznek modernizációs sikereket és gyors iparosodást ért el. A belső stabilitáshoz a *chaebolok* támogatása is szükséges volt, akik a profit nagy részét keresték később, beindult az első kereskedelmi rádió (*Munhwa Radio*, 1961), majd az első televíziócsatorna (*KBS*, 1961). Csoma, 2018, 225–226.

⁴⁰ Az elfeledéshez az is hozzájárult, hogy a koreai nép azt se nézte már jó szemmel, hogy japán férje lett. Tiltakozásképp az újságok So Takeyuki alakját feketén kitakarták az esküvői képről.

⁴¹ A valóságban: Jun Boszon (윤보선), 1960. augusztus 13. – 1962. március 22. A hercegnő 1962. január 26-án tért vissza.

⁴² 1.47.30–1.47.47.

családnak tulajdonítják a legnagyobb tiszteletet, ezért jelent még nagyobb áruháza Han Taek-soo anyagi érdekeviszonya.

A film a *közösség* szerepét a családi kis közösségtől a nagy nemzetig bemutatja. A hercegnő fiatalon elveszíti apját, anyjától elválasztják. Utána már csak az udvarhölgyére, Bok Sun-ra támaszkodhat, aki védi Deokhye-t az ellenséggel szemben.⁴³ Egy másik fajta közösségkép jelenik meg a függetlenségi mozgalomban. Átfedések természetesen vannak, hiszen a mozgalom tagjai a szülőföldért folytatott fáradhatatlan munkában is összetartanak. Ők azok, akik akkor is koreaiak maradnak, ha a sorsuk éppen rosszul megy, mert a hazájuk Korea. Az elkötelezett politikusok ehhez a csoporthoz tartoznak. A film, bár vannak benne fikciós elemek, nem idealizálja a Koreát, mintha csak a japánok miatt történnének szörnyűségek, ábrázolja mellette Korea szegényfoltját is. És végül a legnagyobb közösség, a nemzet. Akik minden hírről csak közvetve értesülnek, és kezdetben hiába bíztak a hercegnőben, aki iskolát is alapított, a végén rossz szemmel nézték már a házasságát és a mindennapi élet problémái mellett el is felejtkeztek róla. 38 év hosszú idő, újabb generáció nőtt fel, akik még kevesebb információval rendelkeztek.

A *Túszfogyatás*⁴⁴ első olvasatra egy bűnügyi thriller film, ahol a bűnöző foglyul ejt egy újságíró és egy rendőrt, majd kiderül, korrupciós ügyek sokasága gyűrűzik, a végén pedig már senki sem az, akinek tűnt: az ártatlan bűnös lesz, a bűnös meg megkapja a feloldozást. Főszerepben So Ye-jin, mint Ha Chae-a-yun, mellette pedig a fegyverkereskedőt Hyun Bin alakítja, Min Tae-gu-t. A cselekmény elején Chae-a-yun-t, a Szöuli Tartományi Rendőrség túszfogyatóját értesítik, hogy két betörő egy házban fogva tart egy házaspárt, a kiszabadításuk nem sikerül, mindketten meghalnak. A sikertelen tárgyalás után a túszfogyatoló ott hagyja a munkáját, de a szakaszvezető, Jung Jun-gu nem fogadja el a döntését, sietnie kell valahova, majd, ha visszajött, újra beszélnek. Ezek után felgyorsulnak az események, a felügyelő egy titkos helyre viszi a túszfogyatót, ahol túszválság kezelésében kell részt vennie. Az ügyet a sajtó kizárásával folytatják. Kiderül, fegyverkereskedő fogva tart egy riportert. Mivel a tárgyalás videókonferencián keresztül zajlik, lévén Tae-gu a Thaiföldön tartózkodik, egyszer csak felbukkan Jung Min is a képen, aki szintén fogságba esett. A történet végére szépen kirajzolódik, a fegyverkereskedelmet egész magas körökből támogatják pénzmosási és a csempészáruk kereskedelmének érdekében: a fegyverkereskedelmi vállalat elnöke, a NIS⁴⁵

⁴³ Amikor a hercegnő gyári munkásoknak intézett beszéd után a tanácsos megpofozza, Bok Sun pedig elkezd ütni, húzni a haját Han Taek-soonak.

⁴⁴ Túszfogyatás. IMDB. <https://videa.hu/video/film-animacio/tuszfogyatlas-2018-UyVM6INpdKK95FuD> meglekintve: 2021. 04. 17.

⁴⁵ Nemzeti Hírszerző Szolgálat Dél-Koreában, ami a legfőbb hírszerző ügynökség.

főparancsnok-helyettese, és a légierőparancsnoka és nemzetbiztonsági vezető. Fény derül a riporter titkos küldetésére, aki valójában NIS-ügynök, és a fegyverkereskedő után küldték megfigyelni. Az ügyet tovább bonyolítja, amikor Tae-gu megöli Jun-gu-t, a szakaszvezetőt. Eközben egy közös katonai-rendőrségi csapat a sziget felé tart, hogy kiszabadítsák a túszoikat, ahol már egy család is a markukba került. A történet előre haladtával Hyuk-su kideríti, a pár nappal korábban elhunyt házaspárnak köze van az ügghöz, a feleség ugyanis Tae-gu húga volt. Hyun-ju, aki titkárnőként dolgozott Gwan-sunak, egy pendrive-ra bizonyítékot gyűjtött a pénzmosásról és a csempészárukról. A film végére kiderül, Tae-gu végig Dél-Koreában tartózkodott és a célja a húga gyilkosainak megbosszulása volt, akik megakadályozták a pendrive tartalmának nyilvánosságra hozatalát. Végül eljut abba szállodába, ahol a vezetők tartózkodnak. Miközben végezni akar mindenkivel – magát is beleértve- megérkezik Chaea-yun. Tae-gu elmondja, hogy ő bízta a húgát, hajtsa végre az adatszerzést, Chaea-yun viszont biztosítja, hogy újra megnyitják a húga ügyét. De ne gyilkoljon többet. Ekkor viszont egy mesterlövész lelövi Tae-gu-t.

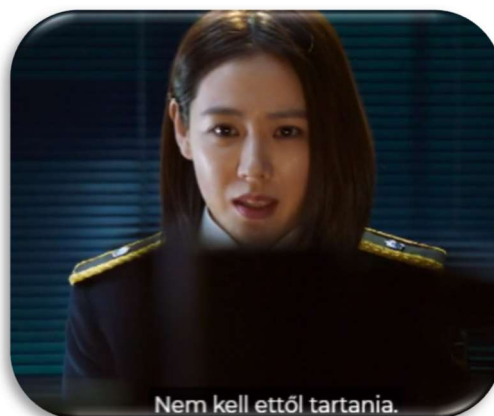
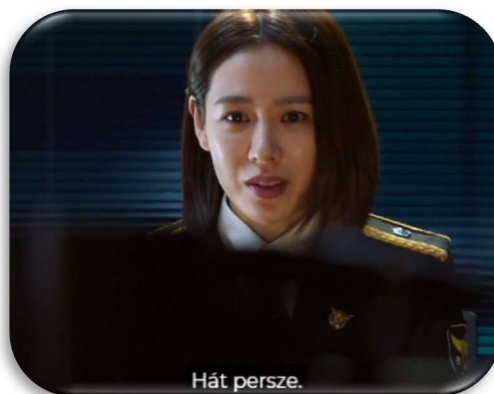
Ebben a filmben is felállítható egy erkölcs-szülőföld-közösség vonulat, bár jobban keverednek a szintek, mint Az utolsó hercegnőben. Tae-gu és a Hyun-ju egy *közösségbe* tartoznak, ha csonkán is, de egy család. A visszaemlékezések betekintést engednek a kapcsolatukba. Megfigyelhető, hogy minden alkalommal utcán találkoznak, a fontos ügyekről egy kikötőben beszélnek, sok ember van körülöttük. Hiányzik a nyugalom, mégis képesek uralni a helyzetet. A kikötő és hajók társasága a folyamatos mozgást, utazást szimbolizálja, ami meg is mutatkozik Tae-gu életében. Közösség a szöuli Tartományi Rendőrség is, mint egyéb állami szervek. Itt is vannak, akik letérnek a helyes útról és a gazdagodás reményében még a Kék Ház (청와대)⁴⁶ falai közül is árulók kerülnek ki. Mind a két filmben érezhető, hogy árulók a legmagasabb pozíciókban is vannak. Annyi a különbség, amennyi következik a két cselekmény helyszínéből és az események között eltelt időből. A technikai fejlődéssel a bűnözés új szintekre lépett. Viszont a nagy különbség a bűntől való megszabadulás igényében lelhető fel, valamint megjelenik a büntudat érzése is. Ez majd feloldásként érezhető Tae-gu részéről, amikor visszatartaná a húgát a veszélyes akciótól, de most ő akarja megvédeni a bátyját.

A *Szülőföld* becsületének „megvédése” megtalálható abban, hogy a bűn, a korrupció nem nemzeti tulajdonság, jelen van az országban, de az egész világot behálózza, ezt jeleníti meg a

⁴⁶ A dél-koreai elnök mindenkori rezidenciája, hivatala. Nevét csempéinek színéről kapta, melyet 1991-ben építettek.

thaiföldi bejelentkezés képzete, bandájának üzérkedése Kuala Lumpurban és Tae-gu brit útlevele.

Az *erkölcs* hiánya összekapcsolható a bizalom hiányával is. Tae-gu folyamatos megerősítést vár a tárgyalás alatt Chaea-yun-tól. „Beszélhetünk őszintén egymáshoz? Nem fogsz átverni? Egymásnak nem hazudunk, hanem igazat mondunk.”⁴⁷

3. ábra Chaea-yun és Tae-gu megígérik, nem hazudnak egymásnak

⁴⁷ 20.55–21.33.

A befejezés pedig valódi „csattanó” a kialakult bizalomnak köszönhetően a detonátor nem volt élesítve. Az „égi béke” a testvéreknek pedig a temetés után érkezik el, ami nem egy temetőben, hanem a természetben zajlott. Ahol az egész pedig tisztázódhat az a parlament, a népképviselő modern csúcsa. Ez az egyetlen tiszta, biztonságos hely. Chae-a-yun az ígéretét betartva esküszik, „Fogadom, hogy az igazat mondom, semmit sem hallgatók el. A valóságot, a szintizta igazat mondom. Ha hazudnék, tudomásul veszem a törvényes büntetést.”

A *Harcosok szövetsége*⁴⁸ a koreai történelem egyik, hanem a legnagyobb drámáját, a koreai háború első felét mutatja be egy testvérpár sorsán keresztül. Lee Jin-seok a fiatalabb és gyengébb fivér, míg Jin-tae felelősségteljes bátyként arra törekszik, hogy katonai sikerei által megkapja a Nagy Becsület Rendjelet, amivel öccsét hazaküldheti, hogy folytassa tanulmányait és segítse édesanyját a ház körüli teendőkkal. Az isten-haza-család hármass vonulata alulról építkezve éri el teljességét.

A film keretes szerkezettel oldja meg a történet kezdetét és befejezését, ahogy a Hadügyminisztérium exhumáló osztályának munkatársa telefonál a film elején, a háború végéhez képest 50 évvel később, a még életben lévő Jin-seok a feltárások helyszínére megy, majd Jin-tae halála a csatamezőn átvezet a jelenbe a befejezésnél.

4. ábra Múltból a jelenbe való áttérés Jin-tae-t látva

Nem csak a helyszín azonos, hanem az előbukkanó toll a sírból is. Még a hadba vonulás előtt adja Jin-tae az öccsének, hogy sikeresen teljesítsen az egyetemen. Ez a toll jelképezi a reményt,

⁴⁸ Harcosok szövetsége. IMDB. <https://videa.hu/video/film-animacio/harcosok-szovetsege-2004-del-koreai-0iW8SDEf1xUTghB> megtekintve: 2022.11. 22.

a sikeresebb jövőt a Lee családban, hisz az egyetlen személy, aki kitörhet a szegénységéből az Jin-seok. A katonáskodás alatt végig a fiatalabb fivérnél van az íróeszköz, majd amikor börtönbe kerül a testvérpár és szétszakadnak, Jin-tae találja meg egy tűzvész után, amiről azt gondolja, a testvére ott halt meg. A remény viszont újra felcsillan, amikor hosszú hónapok után újra egymásra találhatnak a harcban⁴⁹, de Jin-tae súlyosan megsérül, halála előtt viszont odaadja a tollat: „*Megtaláltam és*

azóta őrzöm.”⁵⁰ A toll kifejezi a két ember közötti különbséget is. Míg a fiatalabbik egyetemre készül az idősebbnek az összetett nyelvtani feladatok sem mennek.⁵¹ Nehezebben fejezi ki magát, még a

5. ábra Jin-tae által készített cipő Jin-seoknak

levelet sem ő fogalmazza kedvesének, hanem az öccse.⁵² Nem ez volt az egyetlen ajándék a bátytól. Ugyancsak keretes megoldásként a film elején és végén látszik, de közben is beszélnek egy cipőről, amit Jin-tae csinált az öccsének, hogy abban járjon egyetemre, ha pedig vége a háborúnak cipőboltot is nyit. A cipő, mint továbblépés jelenik meg, de azzal, hogy egyszer sem vette fel Jin-seok szimbolizálja egyben az emlékezést, és azt a várákozást, hogy hazatér a testvére, s befejezi a cipőt.⁵³

A család fogalmába a két testvér kapcsolatán kívül beletartozik Jin-tae és kedvese, Young-shin történeti szála. A háború kitörésekor megfigyelhető, milyen két fajta módon gondolkodik a férfi és a nő. Az érzelmektől fűtött Young-shin, amit csak bírna vinne magával, de racionális gondolkodással Jin-tae csak élelmet és ruhákat enged. Látja, mennyit bírnak el. Ők a reménytelen szerelmesek, akik nem tudnak összeházasodni, mert valami nagyobb erő mindig közbe szól. Első alkalommal a vőlegény apjának halála miatt tolódik a nagy nap, majd végleg elszakadnak egymástól, amikor Young-shin-t megölik az antikommunista vezetők.⁵⁴ Jin-tae-t

⁴⁹ Jin-tae ekkor már átállt az északiakhoz, mivel elvesztette kedvesét és azt gondolta, öccsét is.

⁵⁰ 2.12.38–2.19.00.

⁵¹ 15.10–15.23.

⁵² 58.50–59.50.

⁵³ 2.21.00–2.22.40 „*Megígérted, hogy visszajössz és befejezed a cipőt, mit keresel hát itt? Olyan sokáig vártam, hogy hazajössz. Megígérted, miért nem jöttél? Megígérted. 50 éve vártam rád. Megígérted, hogy visszatérsz, nem lett volna szabad magadra hagynom, Jin-tae.*”

⁵⁴ 1.51.00–1.56.13.

felfoghatatlan veszteség éri, amit csak tetéz utána a börtöntűz, amiről azt hiszi, bent égett az öccse.

A haza és család összefonódása első pillanattól kezdve élesen megfigyelhető. „*Előbb adnod kell a hazának, mielőtt kérsz valamit cserébe.*”⁵⁵ Jin-tae parancsnoka ezzel a mondattal indította el azt a folyamatot az idősebb testvérben, aminek a végén már csak egy mozgó puskacső volt, aki egykori bajtársait is lőtte, mert csalódott a rendszerben. Az idáig vezető út pedig apránként lett kikövezve: a felelősségteljes báty, aki fagylaltot vesz⁵⁶ az öccsének a melegben kezdetben önként aknákat telepít⁵⁷, majd egyedül behatol az ellenség bunkerébe, ahol végez mindenkivel. A durvaság pedig a lelkét is megváltoztatja: érzelem nélkül, a tiszta ész logikája mentén haladva rögtön kivégezné a volt szomszéd fiút és társait, mert az északiak elfogták és a kommunisták színében harcolt, illetve kellett volna harcolnia, de helyette elbújt, nem akart délieket ölni. Ekkor már nyíltan szembekerül a testvérpár.⁵⁸ Végül az öccs áll ki volt barátja mellett, hivatkozva arra, hogy fegyvertelen katona maximum hadifogoly lehet, máskülönben mitől lesznek ők jobbak az ellenségtől, ha ugyanúgy ölik az ártatlanokat és fegyverteleneket? A korábban kétkezi munkásra hat tanultabb testvére, életben hagyja az északi katonákat.⁵⁹

6. ábra A két testvér szembe kerül egymással

A cél a család védelme, a hozzá szükséges eszköz a haza szolgálata. Ebbe a képbe illeszkedik bele harmadik elemként az isten. A háború kitörése előtt a család összegyűlt a házi szentélynél apjuk emlékére, ahol hálát ad Jin-tae Jin-seok tanulmányi eredményéért, milyen sokra viheti

⁵⁵ 32.21–33.25.

⁵⁶ 9.28–10.07.

⁵⁷ 35.36–35.54.

⁵⁸ Jin-seok többször is elmondja Jin-taenek, hogy nem akar hazamenni, érte ne szerezzen kitüntetést, most is katona és szolgálja a hazáját.

⁵⁹ 01.21.02–1.23.17.

majd, ha jó egyetemre kerül, ugyanakkor egészséget kér az öccsének, aki nagy beteg volt.⁶⁰ Magáról semmit nem mond, nem kér. Csak Jin-seok a lényeg, az ő előbbre lépése minden nehézség eredménye. A konfuciánus családmódel ezzel bemutatásra kerül, ahol természetes, hogy a legidősebb testvér veszi át a családfő szerepét.

Sorozatok a *Hallyu* áramlatában

A következő fejezetben három sorozatot fogok bemutatni hasonló lépések mentén. Közös bennük, hogy 16 részesek, általában 80-100 percesek. Műfajukat tekintve, koreai *dorama*, illetve romantikus dráma. A műfaj két csoportra osztható: koreai történelmi kosztümös dramák, a *saguek* (사극), illetve kortárs időkben játszódó modern sorozatok.⁶¹ Ezek koreai nyelven Dél-Koreában gyártott televíziós sorozatok, amelyek speciális jellemzőik miatt különböznek a többi sorozattól. 15-22, illetve 50-200 rész között forgatott sorozatok felvételei folyamatosan zajlanak, figyelembe véve akár a nézők „kívánságait”. Így a színészekről még nagyobb figyelmet és koncentrációt, a háttérstábtól pedig gyorsaságot igényel, hogy időre adásba kerüljenek a részek. Ilyen az általam választott is: *A Nap leszármazottai*.⁶² (2016) A sorozat ezen felül is egyedülálló, ugyanis itt mind a 16 részt leforgatták, mielőtt adásba került volna.⁶³ Ezenkívül, a nagy sikerre való tekintettel a *dorama*-hoz három plusz részt is forgattak, ami a legjobb részeket, kulisszatitkokat és epilógust tartalmazza.

A történet főszereplői Yoo Sih-jin kapitány, az Alfa Csapat vezetője, titkosnevén: Big Boss, és Kang Mo-yeon doktornő, akinek önkéntes munkája alatti titkosneve: Szépség. Sih-jin jobb keze és legjobb barátja Seo Dae-young altiszt, aki elhivatott katona, és szigorú kiképző hírében áll. Yoon Myeong-joo pedig, mint katonaorvos végzett a Koreai Katonai Akadémián és egy edzés alkalmával volt ügyeletes orvos, amikor először találkozott Dae-young-gal.

A történet mondanivalója előtt érdemes a címet is közelebbről megnézni. A Nap leszármazottai név visszautal a koreai eredetmítoszra, a Tangeun-mítoszra, ahol az Égben élt két istenség, *Hvanin*, az atya és másodszülött fia, *Hvanung*, aki szeretne a Földre leköltözni, hogy megtanítsa az embereket a békés együttélésre. Majd két állat, *Tigris* és *Medve* kéri, hogy emberek lehessenek. Hvanung ezt egy próbához köti, amit a Medve teljesít és leány lesz, ezek után „férjet kér”, Hvanung pedig feleségül veszi. Így egyesül a Föld és az Ég, és a közös

⁶⁰ 11.42–12.53.

⁶¹ Cha, 2007.

⁶² A Nap leszármazottai. Videó. https://videa.hu/video_kereses/A%20Nap%20lesz%C3%A1rmazottai megtekintve: 2023. 01. 02.

⁶³ A Nap leszármazottai. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt4925000/?ref=nr_sr_srgs_7 megtekintve: 2023. 01. 07.

gyermekük, Tangum Vanggom lesz az első koreai történelmi államalakulat megalapítója, ahogyan innentől kezdve mindenki más is a Nap leszármazottja.⁶⁴ Ezzel az istenség egy szála is megjelenik, már a film címében.

Az isten-haza-család kapcsolat már jobban feltűnik ebben a formájában. A család fogalma összefonódik a katonai közösséggel, ugyanis Sih-jin és Myeong-joo apja is a katonák, míg az előbbié már nyugalmazott őrmester, az utóbbié a dél-koreai különleges erők dandárparancsnoka, ami így a házasságra is kihatással van.⁶⁵ Mo-yeon édeanyja egyszer látható, a lánya lakásán, és meg is jegyzi, hogy Mo-yeon inkább a kórházban él, mintsem itthon, de a számlák azért be vannak fizetve.⁶⁶ A kórházban olyan közösséget alkotnak egymással, mintha egy család lennének. Kikérik egymás véleményét, számítanak a másikra, de ha kell a hibáikkal is szembesülnek. És ahogyan egy közösségben vannak kívül állók, úgy az itt is megfigyelhető a kórház elnökének, Han Suk-won személyében. A megjelenő idősebb-fiatalabb orvos képpel, mint generációk közötti, apa-fia bizalmi kapcsolat látható. A rezidens orvos, Lee Chi-honn, aki sokkot kap az első halálesetnél, de a gyakorlott orvos támogatja, nem hagyja magára. Ennek az útnak a végig járását, szimbolizálja, hogy a rezidens azután lesz édesapa, amikor már hisz saját magában és a képességeiben. A katonák közösségében erőteljesen mutatkoznak meg az erkölcsi kérdések. Akiknek a haza és egy állampolgár megvédése egyforma súlyú, akár nemzetközi bonyodalom árán is. A siker kulcsa pedig: „Korea mindenkélett.” Bár a nemzet ketté van szakítva, de mégis egyként harcolnak a koreai érdekekért. Sih-jin kapitány először megmenti Choi Ji-ho észak-koreai altábornagy életét⁶⁷, amikor délre szökik és északi parancsra meg akarnák ölni, majd egy bevetés során túsul esett Sih-jin-t Choi Ji-ho szabadítja ki⁶⁸. Ebből kivehető az a kép, miszerint a koreaiak bár politikailag más nézeteket vallanak, de nemzettudatuk továbbra is erős. Az ellenséges támadásokat pedig együttes erővel le tudják győzni.

A *Hóvirág*⁶⁹ (설강화, Jo Hyun-tak) (2021-2022) műfaját tekintve romantikus, akció sorozat, amelynek közvetlen valóság alapját az 1987-es elnökválasztás adja.⁷⁰ Az azt megelőző diáktüntetések⁷¹ is helyet kapnak az alkotásban, amibe a főszereplő, Lim Soo-ho is belekerül,

⁶⁴ Osváth Gábor: *A koreai irodalom rövid története* ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2016. 10-12.

⁶⁵ Egy altiszt nem méltó, hogy feleségül vegyen egy tisztet.

⁶⁶ 13. rész 29.43–29.46.

⁶⁷ 14. rész 1.08–4.07.

⁶⁸ 16. rész 8.50–9.45.

⁶⁹ Hóvirág. Videó. https://videa.hu/video_kereses/H%C3%B3vir%C3%A1g?sort=4&category=13 megtekintve: 2023. 01. 04.

⁷⁰ Hóvirág. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt13304700/?ref=mv_sr_srsg_0 megtekintve: 2023. 01. 06.

⁷¹ A rendszer belső feszültségei az olimpia közeledtével nőttek, ezzel arányosan a társadalmi elégedetlenség is. Az összeütközések több egyetemi hallgató életét követelték 1987 júniusában, amit a koreai történelemkönyvek *Juval mindzsuhandzseng* (Júniusi demokratizálódási küzdelem, 6 월 민주항쟁) néven említene. Csoma, 2018, 250-251.

aki valójában egy észak-koreai kém, és a rendőrök elől menekülve kerül Eun Yeong-ro szobájába, a Hosu Egyetemi Kollégiumban, mivel sebesülten bemászik az ablakon. A lány azt hiszi, valójában a diáktüntetésen vett részt, így bújtatni kezdi. Később Soo-ho a kémtársaival együtt túsul ejt több, mint 60 diákot.

Mindkét karakter névválasztása, valamint egymáshoz fűződő viszonyuk bizonyos mértékben valóságos. Jung Moon-hwa részt vett a júniusi tüntetéseken, de elfogták, hamisan kémkedéssel vádolták, majd alultápláltság miatt a börtönben meghalt. Lim Soo-ho bár kezdetben a kommunisták oldalán harcolt, de később kiderült, a hazája feláldozná nem csak őt, hanem ártatlan életeteket is délen harcolva az elnökválasztás eredményéért, így szembefordult országával, közel harcban az igazság mellett harcolva megölték. Moon-hwa felesége volt Chun Yeong-cho, aki szintén a demokráciapárti mozgalom egyik tagja volt, de túlélte az eseményeket, akárcsak Eun Yeong-ro.⁷²

7. ábra Chun Yeong-cho és Jung Moon-hwa

A fentebb említett valós közvetlen események mellett egy közvetett akció is történt délen észak-koreai kémek beavatkozásával, ami választ adhat, miért volt szükséges két Korea összekapcsolása. 1987. november 28-án a Korean Airlines 858-as gépe eltűnt a radarról Bagdadból Szöul felé tartva miután két észak-koreai kém bombát helyezett el a repülőgép kézipoggyász tárolójában, 115 ember halálát okozva ezzel.⁷³ A kémeket a bahreini repülőtéren fogták el, egyikük sikeres öngyilkosságot követett el cigarettába rejtett ciánampullával, de a társa túlélte a mérgezést és mindent elmondott a terrorakcióról, amelynek célja rövid távon a még nagyobb káosz teremtése a 1988-as szöuli olimpia játékok megrendezésének megakadályozására, továbbá hosszú távon Korea egyesítése.⁷⁴

⁷² A valós események egymásba írása és keverése a fiktív elemekkel ellenérzést váltott ki a nézőkből. Bár próbálkozás volt rá, a sorozatot végig sugározta a televízió, valamint streaming szolgáltatón keresztül mai napig elérhető. 'Snowdrop' continues to face 'distorting history' controversy. The Korea Times. https://www.koreatimes.co.kr/www/art/2023/01/398_320870.html megtekintve: 2023. 01. 04.

⁷³ Csoma, 2018, 257–258.

⁷⁴ A terrorakcióról: felkészülésről, kivitelezésről az életben maradt terroristanő, Kim Hjonhi a *Kémek iskolája, Egy terroristanő vallomásai* c. írásában részletesen beszámol. Ebből megérthető, Soo-ho miként volt képes az északi rezsimmel szembeszállni.

Ezen történelmi háttérrel áttekintve ugyancsak megvizsgálható a *Hóvirág* isten-haza-család vonulatában, kezdve az Istennel. Az alkotásban megmutatkozik a Dél-Koreában jelenlévő vallási pluralizmus. Yeong-ro többször a kollégium kápolnájában imádkozik. A képi megjelenítése beszédes. A komor, sötét megvilágításban irányadó fényként jelenik meg a kereszt az oltárnál, ami fehér fényével betölti a teret. A padok két oldalt helyezkednek el, középen van a szabad út. A szabad út vezet a kereszthez, ami szimbolizálja a választást is, mert vagy jobb oldalt, vagy bal oldalt kell helyet foglalni.⁷⁵

8. ábra Yeong-ro egyedül imádkozik a kápolnában

A túsul ejtett hallgatókat szintén a kápolnában gyűjtik össze, amikor kiderül, a déli kormány szövetkezett az északi vezetéssel, hogy megnyerjék a választásokat. A hír abszurditását a szintén foglyul ejtett déli rendőr, Lee Kang-moo erősíti meg, aki közli, hogy a SWAT csapat felé is lőtt, mert a kormánynak még nem áll érdekében a túsok kiszabadítása, a választás csak 8 nap múlva lesz, viszont ha a túsok beszélnek nem fognak nyerni. Szimbolikus jelentőséggel bír, hogy az igazság ott derül ki, ahonnan az igaz szavak erednek – a kápolnában, Isten közelében. A megvilágítás is középre vonja a figyelmet, ahol az ember nagyságú kereszt a háttérben mindig jelen van.⁷⁶

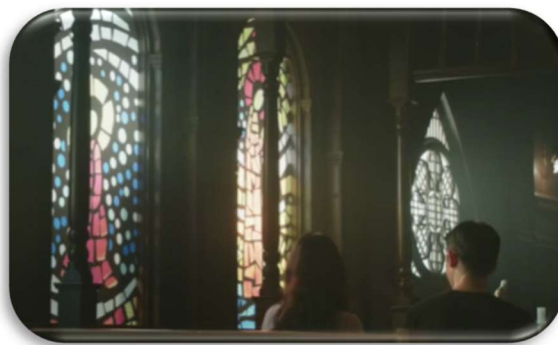
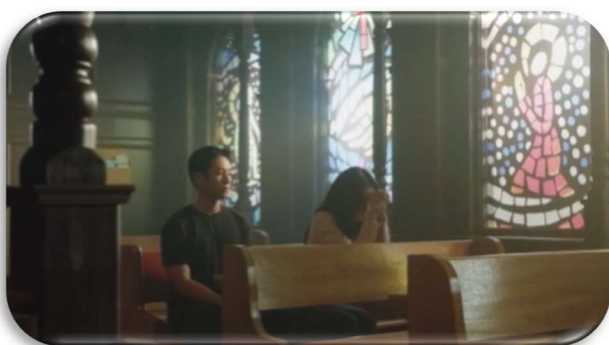
⁷⁵ 4. rész 49.14–49.51.

⁷⁶ 11. rész 36.05–39.30.

9. ábra A diákok megtudják, a déli kormány összejátszik Északkal

A következő kápolnában történő jelenetnél csak Yeong-ro van bent, amikor Soo-ho megérkezik és kérdezi, miért imádkozik. A következőt válaszolja: *„Hogy épségben kijussunk innen, találkozhas a húgoddal, és normális életet élhess, mint a veled egyidős férfiak”* Egyszerű kérése megfogalmazásban benne van a jelenlegi helyzet megoldását követő tökéletes állapot, amit csak Istentől lehet kérni. Majd Soo-ho megígéri, hogy *„meg foglak védeni. A barátaid és a többiek rendben lesznek.”*⁷⁷ Az ígéret úgy hangzott, mint egy fogadalom, amit Isten színe előtt tesznek, és a halálig érvényes. Itt sem történik másképp, ugyanis az északi kémnek hiába adódik lehetősége a menekülésre, amint hírt szerez az esetleges robbantásról, amiben a diákok meghalhatnak, visszafordul, hogy megmentse őket, akár az élete árán.⁷⁸

10. ábra Yeong-ro imádkozik a kápolnában, amikor Soo-ho megérkezik

A padsorokban való elhelyezkedés megmutatja, milyen is közel vannak egymáshoz lelékben a főszereplők. Míg a legutóbb bemutatott jelenetben Soo-ho ígéret tesz Yeong-ronak, aki bízik benne, addig a következő részben már a kápolna két különböző oldalán foglalnak helyet. Az északi-déli szervezkedés folytán a lány apja súlyosan megsérül, ami miatt nem érzi a kém

⁷⁷ 12. rész 20.35–21.40.

⁷⁸ 16. rész 39.20–41.06.

helyesnek, ha támogatja a lányt, mert csak fájdalmat okoz neki, teljesen viszont mégsem képes távol maradnia. Szembe tűnőbb a két oldal szembeállítás, amikor Soo-ho is a kápolnába megy. Nem Yeong-ro mellett foglal helyet, hanem a másik oldalon ül le. Ezzel a képi megjelenítéssel fejezi ki Észak-Dél szembeállást, valamint a két szereplő magányát, akik saját oldalukon magukra hagyatottak, országukat szögesdrót választja el, ami alig szélesebb, mint a két padsor között húzódó folyosó Ebből a képből látszik, két külön oldalon állnak, középen pedig az Isten van, aki a sötétben mindig világosságot és reményt nyújt.⁷⁹

11. ábra Yeong-ro apja életéért imádkozik, miközben a másik oldalon Soo-ho helyet foglal

A kereszténység mellett megjelenik a jóslás. A déli politikusok feleségei jóshoz hozzáfordulnak, hogy hírt kapjanak, várható-e előléptetés, esetleg elnöki szék uraiknak, mit kell hozzá tenni. Eun Chan-su felesége ekkor tudja meg, ha 13 fiatal szüzet nem áldoznak fel, akkor ősei bűnei miatt a férjével rossz dolgok történnek. Innentől kezdve a túszerda Chan-su feleségének a lehetőséget rejti férje előléptetéséhez, azok után is, hogy megtudja, mostohalánya Yeong-ro is a kollégiumban van. Fel sem merül az asszonyok fejében a jó csalási szándéka, mert már több politikusról is tudni vélték, hogy sikerrel jártak nála.⁸⁰ Ekkor elkezdődik az erkölcs és hatalomvágy közötti mérlegelés, ami a feleség esetében a hatalomvágy, míg Chan-su-nál az erkölcs irányába tolódik. Bár a férfiek is tudnak a jóslatról a feleségek révén, a tényekben hisznek, nem pedig a jóslatokban. A történet előrehaladtával látszik, nem csak Dél fog össze Északkal a csalásért, hanem mindkét oldal elárulja saját embereit is a biztosabb előrejutásért. Az erkölcselenség nem egy oldalra szűkíthető. A rendszer összeomlásával a

⁷⁹ 13. rész 57.50–59.15.

⁸⁰ 3. rész 31.36–32.00.

hamis hitvilág szétesése is járt, amikor kiderül a jóst valójában Észak bérelte fel és hamis információkat közölt az ellenség megtévesztéséért. Ezzel a hamissággal, amit az ész képviselt a politikusok oldaláról, valamint az érzelmek a női oldalról, az ország békéjét rengették meg,⁸¹ amire a megoldás a földi igazságtétel legmagasabb foka, a bíróság adhatott választ, és elítélte azokat, akik részt vettek a csalásban. Ezzel szimbolizálva, hogy a tettek nem maradnak következmények nélkül.

Ehhez pedig már a haza fogalmának megjelenítése is kapcsolható, mivel a választási csalás legnagyobb részét a Légi Navigációs Hatóság⁸² igazgatója, a főtitkár és a Aemin Demokrata párt feje végezte, amíg végig a háttérben maradt az elnök. Ezt nem csak a róla mondott szóbeli utalásokból lehet érezni. Ugyan a képi megjelenítés során az elnököt oldalprofilból látni, valójában úgyszincs teljes kép róla, hanem a fénnel szembeni kameraállással árnyékban marad. Szó szerint az egész ügy kapcsán árnyékban marad, csupán az igazgatóval és a főtitkárral egyeztet.⁸³ Chan-su igazgató és Tae-il főtitkár az északiakkal is egyeztet, miszerint „*mi csak finanszírozzuk a hadműveletet, a többiről Észak gondoskodik.*” A másik párt fejesét,⁸⁴ akit indítványozták a választáson, koholt feljegyzésekkel kell átadni a sajtónak, amiben az északiakkal való paktálásról ír.⁸⁵

Soo-ho és apja, Lim Ji-rok kapcsolata azért különleges, mert nem vérszerinti fia az északi kém. Még kiskorában húgával együtt talált rá az északi Nemzeti Egységfront elnöke, aki befogadta, oktatta, felnevelte.⁸⁶ Édesanyja a pártban lévő politikai lehetőségek miatt vált meg gyermekeitől és reakciós férjétől, a történet előrehaladtával kiderül a tanácsadói szintig küzdötte fel magát, és még ezek után is képes kimondani a halálos ítéletet fiára, öljék meg délen. A rádió érkező titkosüzenetekből pedig Soo-ho is meg tudja, „*A választás előtt egy nappal az összes túszt meg kell ölni.*”⁸⁷

A haza erősen keresztezi a család fogalmát, ugyanis Chan-su a túszhelyzet alatt lánya megmentésén is dolgozik, aki a kollégiumban van, valamint Soo-ho apja szintén fiáért küzd, ha kell a párttal szemben is,⁸⁸ amíg bizonyítható, hogy nem árulta el az eszmét és a két ország érdekeit helyrehozhatatlanul nem sérti.⁸⁹ A bizalomvesztés és határtalan érdekkülönbség után

⁸¹ A vallási gyakorlatok nagy része a mindennapokban, ahogy a jelenetben is látható: a sámán látogatása, jósok felkeresése, tradicionálisan is többnyire női feladat volt, ezzel nemcsak a racionális-emocionális ellentét kerül megjelenítésre, hanem a hagyományos szerepkörök: a férfi a „kenyérkereső”, aki politizál és a társadalmi életben részt vesz, a nő a család belső dolgaiért, jelen esetben vallási feladataiért is felel.

⁸² Röviden: ANSP.

⁸³ pl. 2. rész 46.32–47.55 és 13. rész 1.00.35–1.01.56.

⁸⁴ Han Yi-seop.

⁸⁵ 2. rész 31.28–32.51.

⁸⁶ 10. rész 1.24.33–1.25.55.

⁸⁷ 10. rész 1.22.48–1.23.12.

⁸⁸ 6. rész 31.00–31.40.

⁸⁹ 10. rész 1.21.28–1.22.14.

Soo-ho sem foglalkozik apjával, nem tartja fontosabbnak a pénzt ártatlanok életénél, és összefogva a déli rendőrség csoportvezetőjével a túsok kiszabadításán dolgozik.⁹⁰

A nézetkülönbségek alacsonyabb szinten is jelen vannak. Ilyen az északi kémek egymáshoz való viszonya. Soo-ho másik két társával szorul a kollégiumba, ahol egyikük végig Soo-ho mellett áll, míg másik társa az eszme árulójának tartja és többször is fegyvert emelnek egymásra.⁹¹

12. ábra Soo-ho-t számon kéri társa eszmei elhivatottságát

Yeong-ro és apja között erősebb kapcsolat áll fenn, mint Soo-ho esetében, de nem megingathatatlan. Ugyanakkor, mindkét helyzetben a politikai háttér elhomályosítja a valódi értéket. A családot, amit a haza vezetése mögé utasít – majdnem. Míg északon az utolsó parancs is halál, addig délen mégis helyre billen az igazság mérlege, amihez hozzátartozik, Yeong-ro apját majdnem megöli a főtitkár északi támadásnak álcázva, a kórházi ágyán viszont biztos lesz benne, nem szabad a túsokat megölni a hatalomért. A vezetésért való versenyt Chan-su felesége is erősen támogatja, minden áron feláldozna 13 fiatal szüzet, ahogy a jós megjövendölte, hogy a korábbi ösbűnöket helyrehozzák. Miközben ez lehetne egy tisztább lélekért való harc, pont az ellenkezője a cél. Még nagyobb áldozatok árán akarja hatalomba juttatni férjét, ami sikerrel, elismeréssel jár. Ilyenkor, mintha az ördög jelenne meg Chan-su mellett, aki küzd a lányáért, de másik oldalról hallgatja felesége csábító mondatait a fényűzőbb életről. Yeong-ro és apja közötti kapcsolat akkor vesz fordulatot, amikor a lány megtudja, apja is részese a választási csalásnak.⁹² Valamint a diáktársak is megtudják, Yeong-ro az igazgató lánya.⁹³ Ez is a kápolnában történik. Nem csak az igazság derül ki, hanem más is megosztja fájó emlékeit, ami az ANSP-hez köthető a kínzások miatt. Olyan ez, mint egy csoportos lélek könnyítő alkalom, ahol a sérelmek kibeszélésével még közelebb kerülnek egymáshoz a sorstársak.

A lakosság tájékoztatása a helyzetről ilyen zűrzavaros időszakban egyetlen módon érhető el. Tömegkommunikációval. A rádióállomás használata kapcsolaton keresztül érhető el, ahova a Jang Ha-na, a rendőrség egyik embere egy újságíró segítségével mondja el élő adásban, hogy

⁹⁰ 10. rész 1.27.00–1.27.36.

⁹¹ pl. 5. rész 1.13.31–1.14.10 és 6. rész 31.41–33.06.

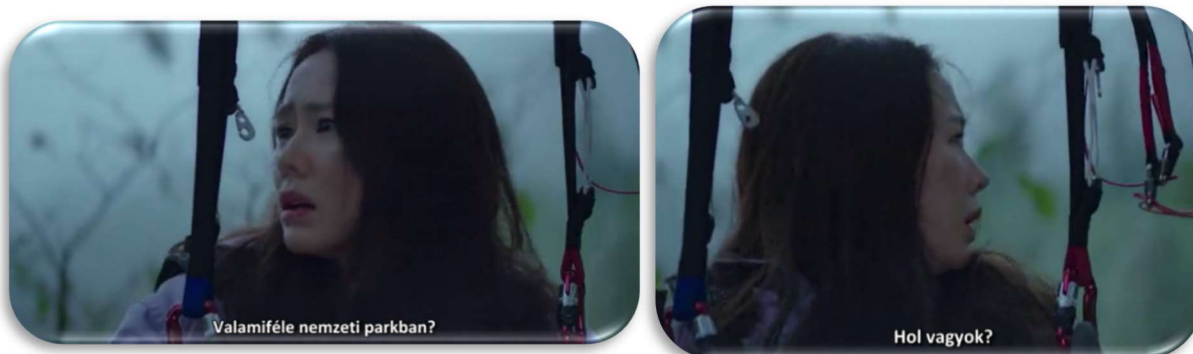
⁹² 11. rész 1.27.00–1.27.36.

⁹³ 14. rész 37.25–43.24.

valójában mi zajlik a kollégiumban.⁹⁴ A rádióbeszéd szimbolizálja a szabad véleménynyilvánítást és hitet adott a csapatvezetőnek a diákokkal egyetemben az életben maradásra, akik meg lettek szólítva. Ezáltal még személyesebbé vált a felszólalás. A lakosság bevonásával a helyzet nem volt sokáig fenntartható és a büntetés is ennek alapján változott. Az utolsó képsorok az összeesküvésben résztvevők börtönbe zárásával végződött, az elnök kivételével, aki bár az egészet irányította, a közvélemény nem szerzett tudomást róla. A haza érdekében tett igazságszolgáltatás nem volt teljes, csupán felszínes. A látszólagos hézagokat betöltötték. Életszerű példát mutatott, miszerint aki nincs egész magas pozícióban nem lát át mindent, aki pedig magasan van, meg sem próbál leereszkedni, hanem tagad és eltünteti a hozzá vezető nyomokat.⁹⁵

A két Korea vonatkozásban más megközelítésben, de hasonló cselekményszálon lehet látni *A szerelem siklóernyőn érkezik*⁹⁶ (2019-2020) című koreai romantikus drámát.⁹⁷ A sorozatot sugározta a koreai tvN kábeltelevízió csatorna és elérhető Netflixen is. A csatorna eddigi legsikeresebb kábeltelevíziós és harmadik legnagyobb dél-koreai televíziós drámája számos díjat és elismerést kapott. A legkeresettebb téma nem véletlenül Észak-Dél viszonya, melyről korábban is készültek filmek.⁹⁸

Főszerepben a már korábban is említett páros látható a Túsztárgyalásból, So Ye-jin alakítja a gazdag *chaebol* örökösnőt, Yoon Se-ri-t, aki cégének legújabb termékét, egy siklóernyőt tesztel, de viharba kerül és a DMZ területén⁹⁹ landol. Másnap a katonai övezetben, az előző napi károkat felmérő Ri Jeong-hyeok, aki az észak-koreai katonaság egyik parancsnok Hyun

13. ábra Se-Ri nem tudja hol van

⁹⁴ 16. rész 13.20–15.34.

⁹⁵ 16. rész 1.29.45–1.30.47.

⁹⁶ Eredeti megjelenés: Netflix. Megtekinthető még: *A szerelem siklóernyőn érkezik*. Online-filmek.me. <https://online-filmek.me/sorozat/4888-a-szerelem-sikloernyon-erkezik-1-evad> megtekintve: 2021. 04. 17. A szövegek időzítése a Netflixes fordítás szerint történt, ami az online-filmek weboldalon a Waaw forrás alatt tekinthető meg.

⁹⁷ *A szerelem siklóernyőn érkezik*. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt10850932/?ref=nm_sr_srg_3 megtekintve: 2023. 01. 06.

⁹⁸ Kim, 2007, 311-314.

⁹⁹ Demilitarizált övezet, melyet a panmindszoni békével 1953-ban hoztak létre, Észak-Korea felügyelete alá tartozik. Biztonsági zóna, civilek nem lakják.

Bin alakításában, meghallja Seri segélykérő szavait.

Jeong-hyeok végül bűjtatni fogja a lányt, miközben mindent megtesz, hogy épségben visszajuttassa délre. Első látásra egy szép szerelmi történet, ami számos nehézséget foglal magába: észak-dél összeférhetetlensége, megjelenik délen a felső tízezer problémája, ki vegye át a családi cég vezetését? Miközben északon a kötelező sorozás okoz megosztást a családban.

Család-közösség vonulatában össze lehet hasonlítani Se-ri – Ri Jeong-hyeok, Se-ri – katonai lakóövezet asszonyai, Se-ri – katonák, Jeong-hyeok – katonák, Se-ri – családja, Jeong-hyeok és Cho Cheol-gang kapcsolatát, de dolgozatom hossza miatt csak a lényeget emelem ki. Se-Ri, a luxus kényelemhez és tökéletességhez szokott örökösnek első látásra mindene megvan a boldog élethez. Viszont hamar kiderül, hogy nem minden a csillogás. Amennyire gazdag, annyira boldogtalan is. Pár évvel korábban még meg akart halni¹⁰⁰, de egy svájci út megváltoztatta az életét. Jeong-hyeok észak-koreai különleges katona legprofibb a csapatban, apja a Politikai Hivatal igazgatója, bár ezt senki nem tudja, mert a papírjain nem szerepel.

14. ábra Cho Cheol-gang kétkedése Jeong-Hyeok irányába

A katonai korrupciós ügyben nyomozó bátyja tisztázatlan körülmények között hunyt el 6 évvel korábban. Jeong-hyeok Mu-hyeok halála óta morcos katona. A tökéletességhez szokott Se-ri találkozása mindkettőjük életébe döntő változást hoz. Se-rinek északon való tartózkodása a gyökerekhez való visszatérést is szimbolizálja. Ami kezdetben teljesen idegen és szokatlan, később rájön, ez hiányzott a korábbi életéből. Ennek egy kiemelkedő pillanata, amikor egy sérülés miatt még alvó állapotban lévő Jeong hyeoknak elmondja, ő az első, aki ránézett, meghallgatta, megmosolyogtatta, étkezett vele, megtartotta a

¹⁰⁰ 2. rész 1.13.38–1.14.53.

rá. A továbbiakban pedig Jeong-hyeok mond hasonlókat, amikor lövöldözés után Se-ri hasonló állapotba kerül. És a kettő érzelmek kicsúcsosodása, amikor Jeong-hyeok Se-ri születésnapjára ígéretgyűrűket ad.¹⁰¹ Érzelmek kiteljesedése látható.

Nem elfelejtve a két ország között fenn álló helyzetet, a film bemutatja, milyen „kockázattal” jár, ha egy északi túl sok időt tölt délen, ezt szimbolizálja a Bambi-szindróma története.¹⁰² A sorozat végére Se-ri meglátja a kis dolgokban is az apró örömeit. Megtanul nem csak egy közösséget valóban irányítani, hanem ő maga is a közösség tagja lesz.¹⁰³ Jeong-hyeok életében is felfedezhető az isten-haza-család, azaz az erkölcs-szülőföld-közösség hármasság, amihez egész végig tartja magát. Számára a haza és a család mindennél előbbre való és ennek többször is hangot ad. A család mindennél előbbre való, amikor Se-ri-t arra biztatja, hogy visszatérésekor más szemmel nézze a családját, s akkor is, amikor összefonódik Se-ri és a családja megmentése a délre szökéssel.¹⁰⁴ Jeong-hyeok viselkedése erőteljesen tükrözi a hazaszeretet, az erkölcsiség fontosságát. Mint ezzel látható az egyéni és közérdek összefonódása, a kis és nagy közösség érdekében a bátyja gyilkosságában. Minden tetteivel hazája érdekeit szolgálja. Szembeszáll bátyjának gyilkosával, és a korrupciós botrány felszámolásán dolgozik. Felmerülhet a kérdés, hogy azért ilyen magabiztos, mert tudja, az apja pozíciója az ő helyzetét is biztosítja, vagy csak ennyire hisz az igazában? Végig nézve a sorozatot egyértelmű, hogy ez utóbbi igaz, és döntéseibe nem enged beleszólást. Jeong-hyeok hozzáállása a családhoz a koreai család centrikusságát tükrözi, míg Se-ri családjában bár mindenki egészséges és jómódban él, mégsem elégedettek. Az anyagiak nem segítenek át minden nehézségen.

A közösség befogadó erejét mutatja, amikor a kezdetben bűnös oldalon álló lehallgató Man Bok elég erőt gyűjt ahhoz, hogy átmegyen a másik oldalra, ez sikeres lesz. Egy olyan oldalt világít meg a sorozat, amikor a bűn felismerése után, vállalva a bűnhődést, beismeri tetteit¹⁰⁵ és csatlakozik Jeong-hyeok. Ugyanis Man Bok megkérdőjelezi, hogy milyen élet az, amikor mások halához járul hozzá, akik emberként kezelik, hogy hű maradjon azokhoz, akik kutyába sem veszik. És ezt mind a haza szolgálatában.¹⁰⁶

¹⁰¹ 7. rész 11.50–13.56 és 14. rész 5.55–8.48, 13. rész 9.03–12.55.

¹⁰² 13. rész 3.11–4.47 Ha egy őzike érintkezik az emberekkel, azt az anyja megérzi visszatérte után és nem fogadja vissza.

¹⁰³ 16. rész 53.58–54.11.

¹⁰⁴ 11. rész 8.10–10.24.

¹⁰⁵ 10. rész 15.00–27.35 Man Bok a lehallgató készüléken keresztül követte nyomon Mu-hyeok-ot, és tájékoztatta Cheol-gang-ot, mikor indulhatnak a páncélos autók. Ezzel mintegy közvetve hozzájárul a halálához.

¹⁰⁶ 8. rész 52.51–53.00.

Cho Cheol-gang, aki könyörtelenül átgázol mindenkin, csak egy dolgot akar elérni. A gazdagságot. Árvaként senkire nem támaszkodhatott, és ahogy ő fogalmazott: „Az ingyen kenyér kerül a legtöbbe.” Végül, elnyeri méltó büntetését és délen éri utol a végzete.¹⁰⁷

A közösség iránti hűség másik két mintapéldája az észak-koreai asszonyok, és a katonák között figyelhető meg. Az asszonyok nem hagyják el egymást. Legyen az a fővezredes felesége, akinek a férjét épp letartóztatták, de az asszonyok nem félnek és élelmet visznek neki és a fiának. Sőt, bátorítják, hogy most nem hagyhatja el magát. De kiállnak a falu lehallgatójának felesége mellett is, akit fiával együtt akarnak elvinni Cho Cheol-gang emberi, hogy zsarolják a nő férjét, aki éppen délen Jeong-hyeoknak segít. Az összetartás mindenek felett van. A katonák se hagyják magára a parancsnokot.¹⁰⁸ Jellemük példaértékű. És bár a sorozat felétől az északi katonák délen teljesítenek szolgálatot, nem merül fel bennük, hogy itt maradjanak. A kényelem érzése nem vitatott, de a hazájuk nem itt van. A családjuk nem itt van. És ami számomra nagyon szép többek között, az a hit.

Korea egyesülésébe vetett hitük, ahogy ők fogalmaztak: „Ha majd országaink egyesülnek.”¹⁰⁹ Hit a viszontlátás reményében. Míg néztem a sorozatot, végig azon gondolkodtam, mi lehetne a legjobb lezárás. Néha úgy gondoltam, valamelyikük meghal és szomorú befejezés lesz. Miután láttam, hogy ennél már csak jobb lesz, nem tudtam elképzelni, hogy Se-ri megy északra vagy Jeong-hyeok délre, mert a haza iránti szeretetképbe nem illett volna. Mikor Jeong-Hyeok-ot visszaviszik a katonáival északra úgy búcsúzik el Se-Ri-től, hogy „Csak várj és imádkozz kitartóan!” Ehhez kapcsolódik, amikor még nem ment át délre, csak a lányt juttatta vissza, de felidéz egy közös beszélgetést: kitartó imádkozással az ember újra láthatja szeretettét. Az istenbe vetetett hit és az erkölcs egymásból következő, táplálkozó és élő fogalmak, amit, ha szétválasztunk¹¹⁰ következik a boldogtalanság és árulás.¹¹¹ A sámánizmus és kereszténység között párhuzamot vonva értékelhető több jelenet is, úgymint délen Jeong-hyeok feladja a legfiatalabb katonája lábára a cipőt – mint a lábmosást szimbolizálva, Jeong-hyeok meghallgatja Man Bok bűneit, ezáltal a hatalmas tehertől megszabadulva és újjászületve, akár a bűnbocsánat szentsége. A korrupciós ügy felgöngyölítésével az igazság helyreállítása

¹⁰⁷ 15. rész 3.07–7.15.

¹⁰⁸ 12. rész 1.07.37–1.10.47; 15. rész 10.14–13.20 és 13. rész 1.22.05–1.23.30.

¹⁰⁹ 1. rész 35.12–35.30, 3. rész 52.10–53.19.

¹¹⁰ 16. rész 31.30–31.35 és 10.rész 13.18–14.51.

¹¹¹ Hommer Hulbert nyomán: „*mint egy általános dolog, azt is mondhatjuk, hogy egy sokoldalú koreai a társadalomban való részvételekor konfuciánus, filozófáskor buddhista, és szellemimádó, amikor bajban van.*” Fajkuszné Kovács Ramóna: *A koreai kereszténység és a nők*, 2019. május 13. 7. dia (A dolgozat anonimitása érdekében a kurzus adatait az írott verzióban nem tüntetem fel.) In: *A koreai konfuciánus női szerepek a Csozon Királyság elzárkózásának időszakában (17-19. század) és a korabeli kereszténység hatása*, Birtalan – Csáki – Takó, 2016.

figyelhető meg. A hit pedig mind a két oldalon megjelenik, példaként Se-ri sógornője úgy jár templomba, ahogy északon is teszik az asszonyok, s a faluban a sámánhoz fordulnak.¹¹²

A jövőbeni találkozásra pedig a megoldás Svájc. Ahol minden kezdődött, ezzel mintegy keretes szerkezet adva a történetnek. És Jeong-hyeok régi álma is valóra vált, mert a helyzet rendeződése után felmentették a katonai szolgálat alól és a Nemzeti Filharmonikusok zongoraművésze lett. Se-ri pedig egy tehetséggondozó programot indított Svájcban, amely a szegény körülmények között élő koreai gyermekeket támogatja és évente a legtehetségesebbek koncertet adhatnak. Így a valószerűtlen valószerűség: 52 hétből 2 hét boldogság Svájcban.

Kitekintés

Az eddig bemutatott alkotások mellett fontosnak tartom, hogy a koreai társadalom egy más oldaláról is szó essen, ami a XXI. század szintén valós képét mutatja be.

Az *Élősködők*¹¹³ (기생충, Pong Jun-ho) (2019) vígjáték-thriller a hármasságból a családot tartja mindinkább fontosnak, amihez a karrier sikeressége társul. Az alkotásban a valós események helyett inkább általánosabb, a kor társadalmi osztály különbségei kerülnek bemutatásra, és az ezzel együtt járó viselkedéskultúra közti eltérések. Míg a gazdag család elit környezetben, tágas házban él, addig a szegény család, akinek munkát biztosítanak,¹¹⁴ szuterén helységben húzza meg magát, ahol a mindennapi szükségletek is csalások árán érhetők el.¹¹⁵ A két család között nem csak az anyagi eltérés, hanem az életfelfogásuk is merőben más, ami a film végére csúcsosodik ki. Azzal pedig, hogy a jó háttérű szülők nem akarják megbántani a szegényebbeket – panaszkodva a ruhájuk szagára¹¹⁶, helyette fintorognak, befogják az orrukat – mondván, ez kínos lenne, pontosan az ellenkezőjét érik el és lealacsonyítónak, bántónak esnek a cselekedetek. Erre a tanulatlanabb, a filmben ennek képviselője a szegény jövedelmű férj, gyűjti magában a rossz érzéseket, amíg ki nem tör. Olyan formában, amihez ért. Fizikai munkás, a tettek embere, és ahogy vele sem beszéltek a kellemetlen szagokról, úgy ő sem keresi a békés megoldást, hanem végzetes módon oldja meg a problémát, aminek a végső kiváltó oka szintén a bűdös ruha. Itt viszont már a kollektív tudat lép előtérbe, mivel a gazdag férj nem a szegényt tartja abban a helyzetben bűdösnek, hanem a még elesettebb sorsú társát, akit korábban ő is lenézett, percekkel korábban halálosan megsebesített. A gazdag férj megölése mégis azt

¹¹² 1. rész templom délen 23.19–24.02, 46.34–47.55; 10. rész Man Bok vallomása 15.00–27.35; 10. rész korrupciós ügyről 40.07–41.19 és 57.12–1.03.05; 10. rész korrupciós ügyről 40.07–41.19 és 57.12–1.03.05; 11. rész jósnő délen 29.48–32.43.

¹¹³ Eredeti megjelenés: Netflix. Megtekinthető még: *Élősködők*. Videó. <https://videa.hu/videok/film-animacio/eloskodok-dramavijatek-thriller-bChONW4AO9ST1i4p> megtekintve: 2023. 01. 07.

¹¹⁴ Bár a munkaadó azt hiszi, a két felnőtt, és a két gyerek között nincs családi kapcsolat.

¹¹⁵ Ilyen volt többek között az internet hozzáférés, poloskaírtás.

¹¹⁶ 1.27.17–1.28.28. A végére pedig egyetlen személytől eljutnak egy egész társadalmi csoportig – akik a metrón utaznak.

szimbolizálja, hogy neki nem volt joga az elhunyt felett ítélkezve átlépni, mert abban a pillanatban saját magát látta a szegény férj a halottban. Így elborult elmével az első kezébe akadó tárggyal végzett a munkaadójával.

Összegzés

Áttekintve az alkotásokat elmondható, az isten-haza-család hármasa korszakokon átívelve jelen van. Ezzel bebizonyítva, hogy nem egy alkalmoszerű állapot kerül bemutatásra. Ezek az értékek a való életet tükrözik. Azt, mit tartottak fontosnak akkor és most. Mégsem szabad elmenni amellet a tény mellett, hogy a generációk változnak, ami e hármassorrendjén is változtat, s előtérbe kerül a család.

Az Élősködők példájával nem az nyert bizonyosságot, hogy valójában már nem számít se isten, se haza, a család pedig új értelmezést nyer, hanem a társadalmi megosztottság olyan méreteket ölt, ahol előfordulhat ilyen életstílus is. Az itt felvázolt alkotások a 20. század elejétől egészen napjainkig bemutatták a koreai társadalom több rétegét, a filmes műfajnak köszönhetően akár 60 %-os egyezőséggel,¹¹⁷ ezzel bebizonyítva, mindegyik élıhetőségét.

A többségre elmondható, Isten, vagy valamilyen formájú istenség – ki-ki vallásának megfelelően hívja – létezik és imádkoznak hozzá. Bíznak benne, hogy életüket jobb irányba tereli, boldogságot, gazdagságot és egészséget remélnék tőle. A haza becsülete határokat nem ismerve létezik, ha külső ellenségről van szó. Észak és Dél ekkor egy nemzetként képes harcolni, ahogy képesek egymás ellen is, ha parancsba adják. A hazáért harcolni és meghalni hősi tett, egy generációval később pedig a hazáért a szerelmet felcserélni továbbra sem választható lehetőség. Ez viszont nem kényszerből fakad, hanem valami mélyebb, néven nem nevezhető érzelemből. A család az örök kiindulópont, ami még a legnehezebb sorsú embereket is összeköti. A család, ami nélkül egy egészséges társadalom nem tudna felépülni, ezáltal alfája és ómegája az ország gyarapodásának.

¹¹⁷ '사랑의 불시착'을 본 탈북미녀의 반응은? (ft. 북한패션) [Mi a reakciója annak a gyönyörű észak-koreai disszidensnek, aki látta a "Crash Landing on You" című filmet? (ft. észak-koreai divat)], Youtube, https://www.youtube.com/watch?v=tjpGlm_tt1I&t=2s megtekintve: 2023. 01. 07.

Felhasznált irodalom:

- „Changdeokgunk Palace Complex.” *UNESCO World Heritage Convention*.
<https://whc.unesco.org/en/list/816> megtekintve: 2023. 01. 08.
- „A koreai konfuciánus női szerepek a Csongwon Királyság elzárkózásának időszakában (17-19. század) és a korabeli kereszténység hatása” Dr. Birtalan Ágnes (főszerk.), Csáki Nelli – Takó Ferenc (szerk.): *Keleti kutatások. Tanulmányok az ELTE BTK Távol-keleti Intézet OTDK dolgozataiból*. 2013–2015. ELTE BTK Távol-keleti Intézet, Budapest, 2016. 139–190.
- A Nap leszármazottai. IMDB.
https://www.imdb.com/title/tt4925000/?ref=nm_sr_srsg_7 megtekintve: 2023. 01. 06.
- A szerelem siklóernyőn érkezik. IMDB.
https://www.imdb.com/title/tt10850932/?ref=nm_sr_srsg_3 megtekintve: 2023. 01. 06.
- Az utolsó hercegnő. IMDB.
https://www.imdb.com/title/tt5947416/?ref=nm_sr_srsg_0 megtekintve: 2023. 01. 06.
- CSOMA MÓZES: *Korea története, A két koreai állam történelemszemléletének összehasonlításával*. Antall József Tudásközpont, Budapest, 2018.
- DOOBO SHIM: *Waxing the Korean Wave*. National University of Singapore, 2011.
- EUNY HONG: *The birth of korean cool, How One Nation Is Conquering the World Through Pop Culture*. Picador, New York, 2014.
- HAN HEE-SOOK: „Women’s Life during the Chosŏn Dynasty.”, *International Journal of Korean History*, Vol.6., 2004., 113–162.
- Harcosok szövetsége. IMDB.
https://www.imdb.com/title/tt0386064/?ref=nm_sr_srsg_0 megtekintve: 2023. 01. 06.
- Hóvirág. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt13304700/?ref=nm_sr_srsg_0 megtekintve: 2023. 01. 06.
- JINHEE CHOI: *The South Korean Film Renaissance: Local Hitmakers, Global Provocations*. Wesleyan University Press, Connecticut, 2010.
- KIM HJONHI: *Kémek iskolája, Egy terroristanő vallomásai*. J LX Kiadó, Kaposvár, 1994.

- KIM MEE-HYUN, (szerk.): *Korean cinema: from origins to renaissance*. 2007.
- LEE GYU-LEE: 'Snowdrop' continues to face 'distorting history' controversy. *The Korea Times*, 2021.
https://www.koreatimes.co.kr/www/art/2023/01/398_320870.html meglekintve: 2023. 01. 04.
- LEE YONG-CHEOL: The Secret of Period Drama. *KOFIC*, 2014.
http://koreanfilm.or.kr/webzine/sub/feature.jsp?mode=A_VIEW&wbSeq=135 meglekintve: 2023. 01. 06.
- MARTIN ROLL: The Korean Wave - driving Korean Brands. *VentureRepublic*, 2012. február 12.
https://web.archive.org/web/20120212062133/http://www.venturerepublic.com/resources/The_Korean_Wave_-_driving_Korean_brands.asp meglekintve: 2023. 01. 07.
- OSVÁTH GÁBOR: *A koreai irodalom rövid története*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2016.
- SOO KIM: *Élj úgy, mint egy koreai*. Sclar Kiadó, Budapest, 2020.
- Tisztárgyalás. IMDB. https://www.imdb.com/title/tt6904272/?ref_=nv_sr_srg_5 meglekintve: 2023. 01. 06.
- VALENTINA MARINESCU: *The Global Impact of South Korean Popular Culture: Hallyu Unbound*. Lexington Books, London, 2014.
- YUM CHA: Sageuk, Korea's 80 Year Long Love for History. *Yesasia*, 2007.
<https://www.yesasia.com/us/yumcha/sageuk-koreas-80-year-long-love-for-history/0-0-0-arid.125-en/featured-article.html> meglekintve: 2023. 01. 06.
- '사랑의 불시착'을 본 탈북미녀의 반응은? (ft.북한패션) [Mi a reakciója annak a gyönyörű észak-koreai disszidensnek, aki látta a "Crash Landing on You" című filmet? (ft. észak-koreai divat)] Youtube.
https://www.youtube.com/watch?v=tjpGlm_tt1I&t=2s meglekintve: 2023. 01. 07.